

Kógencia és diszpozitivitás

Létesítő okirat megfeleltetése az új Ptk-nak

Készítette: dr. Rozgonyi-Wurst Katalin

Rövidítések

- **Ptk.** - a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- **Ectv.** – az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény
- **Cnytv.** - a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény

Kérelem benyújtása

- 2015. január 1. napját követően a beadványokat egy példányban **papír alapon** vagy – elektronikus útra kötelezett vagy azt választó kérelmező esetében – **elektronikus úton** ÁNYK űrlapon kell benyújtani az Ügyfélkapun keresztül a bíróságra.

Kérelem benyújtása

- **Papír alapú eljárás:**

- nyomtatványkitöltő program használata (az ÁNYK programmal ki kell tölteni az ÁNYK űrlapot, majd azt a kitöltést követően ki kell nyomtatni és aláírni (két tanú!), ezt követően pedig személyesen vagy postai úton benyújtania a bíróságra.)
- a nyomtatvány a bíróság internetes oldaláról való kinyomtatása (PDF formátum), majd azt kézzel kitöltve terjesztheti elő.

Kérelem benyújtása

• Elektronikus eljárásra kötelezettek köre:

– **Cnytv. 8. §** (1) bekezdése alapján az e törvényben szabályozott polgári nemperes eljárások során

- a) a magánnyugdíjpénztár,
- b) az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár,
- c) a hitelintézetek önkéntes betétbiztosítási, illetve intézményvédelmi alapja,
- d) a köztestület,
- e) a kölcsönös biztosító egyesület,
- f) a hegyközség,
- g) a párt,
- h) az országos sportági szakszövetség és
- i) a szövetség

a beadványokat kizárólag elektronikus úton terjesztheti elő, e rendelkezés irányadó e szervezetek nyilvántartásba vétele iránti kérelme benyújtására is.

– A beadvány - az (1) bekezdésben foglaltól túl - kizárólag elektronikus úton terjeszthető elő, ha

- a) a kérelmező jogi képviselővel jár el vagy
- b) a kérelmező az egyszerűsített nyilvántartásba vételi (változásbejegyzési) eljárás lefolytatását kéri.

– A közhasznú szervezetté minősítés iránti kérelmet kizárólag elektronikus úton lehet előterjeszteni, s az eljárásban a kérelmező a beadványokat kizárólag elektronikus úton terjesztheti elő. A közhasznú szervezet a beadványokat kizárólag elektronikus úton terjesztheti elő.

Kérelem benyújtása

- **Elektronikus út választása:**

- Az elektronikus útra nem kötelezett kérelmező kérelmét választása szerint elektronikus úton is benyújthatja. Az elektronikus utat nem csak az eljárás kezdetén lehet választani, hanem arra az eljárás folyamán is át lehet térni. Ez esetekben a kérelmező az eljárás jogerős befejezéséig a bírósággal a kapcsolatot elektronikus úton tartja.
- Az elektronikus útra nem kötelezett kérelmező amennyiben az elektronikus utat választotta, utóbb a beadvány papír alapú benyújtásával egyidejűleg kérheti a bíróságtól a papír alapú eljárásra való áttérés engedélyezését, de a kérelmezőnek a kérelemben valószínűsítene kell, hogy körülményeiben olyan változás következett be, amely miatt az elektronikus úton történő eljárás a továbbiakban számára aránytalan megterhelést jelentene.

Kérelem benyújtása

- **Cnytv. 21.§ (9) bekezdés:**

Ha több kérelmező a kérelmet elektronikus úton nyújtja be, a kérelemhez **csatolni kell valamennyi kérelmező nyilatkozatát** arról, hogy:

- hozzájárul ahhoz, hogy a kérelmet a benyújtó személy ügyfélkapuján keresztül nyújtják be,
- tudomásul veszi, hogy szabályszerű kézbesítésnek minősül a bírósági iratnak a benyújtó személy ügyfélkapujára történő kézbesítése.

Formanyomtatványok

- **Alapítványok:**

- PK-102: alapítvány nyilvántartásba vétele iránti kérelem
- PK-102V: alapítvány változásbejegyzése iránti kérelem
- PK-151: alapítvány megszűnésének megállapítása iránti kérelem
- PK-102T: alapítvány nyilvántartásból való törlése iránti kérelem

Formanyomtatványok

- **Egyesületek:**

- PK-101: egyesület nyilvántartásba vételei iránti kérelem
- PK-101V: egyesület változásbejegyzése iránti kérelem
- PK-156: Végelszámolás megindításának nyilvántartásba vétele iránti kérelem
- PK-101T: egyesület nyilvántartásból való törlése iránti kérelem

Formanyomtatványok

- PK-101V, PK-102V formanyomtatványon a törölni, bejegyezni, módosítani kért adatot fel kell tüntetni! (C1, C2, D1, D2, E lapok kitöltése)
- Kérelemhez kötöttség fokozott érvényesülése
- Nyilvántartás adattartalma bővült (Cnytv. 91.§-96.§)

Egyszerűsített változásbejegyzési eljárás

- Egyesület és alapítvány esetében egyszerűsített változásbejegyzési eljárás is kezdeményezhető. Ilyen eljárást kizárólag nem közhasznú egyesület és alapítvány kezdeményezhet elektronikus úton! Az egyszerűsített eljárás iránti kérelem benyújtásakor a változásbejegyzés iránti ÁNYK űrlap „K” lapján ezt a körülményt fel kell tüntetni és a kérelemhez kizárólag a 11/2012. (II.29.) KIM rendeletben meghatározott mintaokiratokat lehet csak csatolni. Amennyiben a változásbejegyzési ÁNYK űrlap „K” lapján azt kérte, hogy a bíróság egyszerűsített eljárást folytasson le, aktiválódnak a mintaokirat lapjai. **Töltse ki a minta létesítő okiratot és az egyéb melléleteket, majd nyomtassa ki** ezen lapokat azért, hogy azt a **szükséges személyek alá tudják írni**. (Felhívjuk a figyelmét, hogy az Ányk keretprogram működési sajátosságából fakadóan alapértelmezettként nem minden oldal kerül kinyomtatásra. Ezért kérjük, hogy fokozottan ügyeljen arra, hogy a mintaokiratok valamennyi oldalát kinyomtassa!) **Ezt követően a mintaokiratokat szkennelje be és mellékletként töltsse fel az ÁNYK űrlaphoz!**
- Egyszerűsített változásbejegyzési eljárás keretében közhasznú jogállás megállapítása nem kezdeményezhető, tekintettel arra, hogy a csatolandó mintaokirat szövege nem felel meg az egyesülési jogról és közhasznú jogállásról szóló 2011. évi CLXXV törvény 32-50.§-a szerinti létesítő okirati tartalomnak. Hasonlóképpen olyan szervezetek esetében amelyeknél a létesítő okirat vonatkozásában külön törvény előírásokat fogalmaz meg a mintaokirat nem alkalmazható (pl. sportegyesület, polgárőr szervezet ...stb.).
- Ha a mintaokirat kiegészítésére vagy bármely rendelkezésének elhagyására kerül sor - ideértve azt az esetet is, ha elhagyásra kerül a mintaokirat jellegre történő utalás - a bíróság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A bíróság az egyszerűsített nyilvántartásba vétel iránti kérelmet akkor is elutasítja, ha hiánypótlási felhívás kibocsátásának vagy áttételnek lenne helye.

Okirat sablonok alkalmazása

- Birosag.hu => civil szervezetek => civil eljárás során alkalmazandó nyomtatványok, okirat sablonok => okirat sablonok
- Ezen okiratok nem a 11/2012. (II.29.) KIM rendelet szerinti mintaokiratok, így ezek alapján nem kezdeményezhető egyszerűsített nyilvántartásba vételi (változásbejegyzési) eljárás
- Okirat sablonok segédletek, az egyes szervezetek (egyesületek, alapítványok) nyilvántartásba vételi, ill. változásbejegyzési eljárása során benyújtandó dokumentumok elkészítéséhez kíván tartalmi és egyben formai segítséget is nyújtani.

Alapítványok

Kérelem benyújtása

- **Cnytv. 53. § (1)** bekezdése: Alapítvány esetében a változásbejegyzési kérelmet az **alapítónak** kell benyújtania és az alapító gyakorolja a kérelmezőt megillető jogokat és kötelezettségeket.
- Ha az alapítványt több alapító hozta létre, a változásbejegyzési kérelmet az alapítóknak együttesen kell benyújtaniuk.
 - Minden alapító aláírása
 - Ügyvédi meghatalmazás

Alapító okirat kötelező tartalmi elemei:

Ptk. 3:5. § A jogi személy létesítő okiratában a jogi személy létesítésére irányuló akarat kifejezésén túl meg kell határozni

- *a)* a jogi személy nevét;
- *b)* a jogi személy székhelyét;
- *c)* a jogi személy célját vagy fő tevékenységét;
- *d)* a jogi személyt létesítő személy vagy személyek nevét, valamint azok lakóhelyét vagy székhelyét;
- *e)* a jogi személy részére teljesítendő vagyoni hozzájárulásokat, azok értékét, továbbá a vagyon rendelkezésre bocsátásának módját és idejét; és
- *f)* a jogi személy első vezető tisztségviselőjét.

Ptk. 3:5.§

- c) ponthoz kapcsolódóan => Cél módosítása:
Ptk. 3:393.§ (1) bekezdés: **Semmis** az alapító okiratban az alapítvány céljának módosítása, **kivéve**, ha az alapítvány a célját megvalósította, vagy a cél elérése lehetetlenné vált, és az új cél megvalósítására az alapítvány elegendő vagyonnal rendelkezik.

Alapító okirat kötelező tartalmi elemei:

Ptk.3:391. § (1) bekezdés: A jogi személy létesítő okiratának általános kötelező tartalmi elemein kívül az alapítvány alapító okiratában meg kell határozni

- *a)* az alapítvány határozott vagy határozatlan időre történő létesítését, határozott időre történő létesítésnél a határozott időtartamot;
- *b)* az alapítványi vagyon kezelésének és felhasználásának szabályait;
- *c)* a kuratóriumi tagság keletkezésére és megszűnésére vonatkozó szabályokat, a kuratóriumi tagság határozott vagy határozatlan időre szóló voltát, határozott idejű kuratóriumi tagság esetén a határozott időtartamot, továbbá a kuratórium tagjaira vonatkozó kizáró és összeférhetlenségi szabályokat; és
- *d)* a kuratóriumi tagsági díjazás megállapításának szabályait.

Ptk. 3:391.§ (1) bekezdés

- a) csak határozatlan idő
- b) mekkora vagyomból alapították, egész vagyont, csak a hozadékot, valamiféle %-os kombináció, kuratórium gazdálkodik az alapítói vagyonnal...stb.
- c) kuratóriumi tagság
 - keletkezése (alapító általi kijelölés)
 - megszűnése (Ptk. 3:25.§, 3:398.§ (2) bekezdés)
 - ideje (határozott (hány év) vagy határozatlan)
 - kizáró és összeférhetetlenségi szabályok (Ptk. 3:22.§, 3:397.§ (3)-(4) bekezdés, 3:19.§ (2) bekezdés, Btk. 61.§ (2) bekezdés)
- d) díjazás

Alapító okirat szükség szerinti tartalmi elemei

Ptk. 3:392§ (2) bekezdés: Az alapító okirat szükség szerint rendelkezik

- *a)* az alapító jogainak meghatározott alapítványi szerv hatáskörébe utalásáról;
- *b)* az alapítói jogok átruházásának szabályairól;
- *c)* az alapítványhoz való csatlakozásnak vagyoni juttatás fejében történő megengedéséről, annak feltételeiről és a csatlakozót megillető alapítói vagy egyéb jogokról;
- *d)* gazdasági tevékenység folytatásáról és ennek kereteiről;
- *e)* az alapítványi szervek hatásköréről és eljárási szabályairól;
- *f)* az alapítók gyűlésének létesítéséről és e gyűlés működési szabályairól;
- *g)* az e törvényben nem nevesített alapítványi szervek létesítéséről, eljárási szabályainak meghatározásáról, tagjainak kinevezéséről, visszahívásáról és javadalmazásáról;
- *h)* az alapítvány képviselőjének részletes szabályairól, ideértve az alapítvány munkavállalóival szemben a munkáltatói jogok gyakorlásának a meghatározását;
- *i)* a kedvezményezettek körének meghatározásáról, illetve a kedvezményezett személyek megjelöléséről, továbbá a kedvezményezetteket megillető szolgáltatásról és jogokról;
- *j)* az alapítvány jogutód nélküli megszűnése esetére az alapítvány fennmaradó vagyona jogosultjának megnevezéséről.

Ptk. 3:391.§ (2) bekezdés b) pont

Átruházás

- Ptk. 3:396.§ Az alapítói jogokat és kötelezettségeket az alapító átruházhatja, ha az alapító okiratban vállalt vagyoni hozzájárulását teljesítette.
- Rögzíteni kell az átruházás minimális szabályait, pl:
 - milyen okirati formában történhet
 - egyoldalú vagy két oldalú nyilatkozattal
 - ingyenesen vagy visszterhesen
 - kell-e a kuratórium előzetes véleményét beszerezni.. stb
- átruházás esetén az alapító okiratot módosítani kell és változásbejegyzési eljárás keretében kérni kell az alapítói jogok és kötelezettségek új gyakorlójának a nyilvántartásba vételét

Ptk. 3:391.§ (2) bekezdés b) pont

Átruházás

- A változásbejegyzési kérelmet, amennyiben a szervezet most áll át az új Ptk-ra, az „átruházó” alapítónak kell benyújtania és neki kell módosítania az alapító okiratot
- Átruházás két lépcsőben történhet
- Átruházástól eltérő jogintézmény a **kijelölés**
 - Ptk. 3:394.§ (1) bekezdés: Ha az alapító meghalt, jogutód nélkül megszűnt vagy más okból az alapítói jogait véglegesen nem gyakorolja, az alapítói jogokat az alapító által az alapító okiratban kijelölt személy vagy alapítványi szerv, kijelölés hiányában a kuratórium gyakorolja.
 - Kijelölésnek egyértelműnek kell lennie, pontosan meg kell határozni az időpontot vagy eseményt, amittől a kijelölés hatályba lép
 - kijelölni konkrét személyt lehet
 - csatolni kell a kijelölt személynek a kijelölés elfogadására vonatkozó nyilatkozatát (Cnytv. 49.§ (1) bek. d) pont)

Ptk. 3:391.§ (2) bekezdés c) pont Csatlakozás

- Ptk. 3:383.§ (1) Nyilvántartásba vett alapítványhoz csatlakozni vagyoni juttatás teljesítésével, az alapító okiratban meghatározott feltételekkel lehet.
- (2) Ha a csatlakozó az alapító okirat alapján alapítói jogok gyakorlására jogosult, a csatlakozást követően az alapítói jogokat az azok gyakorlására jogosult más személyekkel együttesen gyakorolhatja.

Ptk. 3:391.§ (2) bekezdés c) pont

Csatlakozás

- Rögzíteni kell, hogy a csatlakozó alapítói jogok gyakorlására jogosult lesz-e
- Amennyiben igen, úgy az alapító okiratnak minimálisan tartalmaznia kell:
 - azt a minimális vagyoni hozzájárulást (összege szerűen), amit a csatlakozóknak teljesíteni kell;
 - ki jogosult a csatlakozás elfogadására
 - Csatlakozást követően az alapító okiratban a csatlakozó nevét és lakcímét fel kell tüntetni, emiatt az alapító okiratot módosítani kell és változásbejegyzési kérelmet kell előterjeszteni

Ptk. 3:391.§ (2) bekezdés d) pont

- Ennek kapcsán **rögzíteni kell** az alapító okiratban a Ptk. 3:379.§ (1)-(2)-(3) bekezdésiben foglaltakat:
 - (1) Alapítvány nem alapítható gazdasági tevékenység folytatására.
 - (2) Az alapítvány az alapítványi cél megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult.
 - (3) Alapítvány nem lehet korlátlan felelősségű tagja más jogalanynak, nem létesíthet alapítványt és nem csatlakozhat alapítványhoz.
- Gazdálkodásra vonatkozó szabályok az Ectv. 17.§-30.§-okban találhatóak

Ptk. 3:391.§ (2) bekezdés h) pont képviselet

- **Ptk. 3:29.§** (1)-(2) bekezdései értelmében a jogi személy törvényes képviselőjét a vezető tisztségviselő látja el. A vezető tisztségviselő képviselői jogát önállóan gyakorolja.
- **Ptk. 3:397.§** (1) bekezdése szerint a kuratórium az alapítvány ügyvezető szerve. A kuratórium tagjai az alapítvány vezető tisztségviselői.
- Alapító okiratban egyértelműen kell szabályozni, hogy kinek milyen a képviselői joga (általános vagy különös, illetve önálló vagy együttes, csak egyféle lehet, „vegyíteni” nem lehet!, ha nem rendelkezik róla, akkor minden kuratóriumi tagnak általános és önálló)